

АСЕН МИЛЧЕВ
ОТГОВОРНОСТТА НА
ТВОРЕЦА
ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВ

chitanka.info

Всяко произведение си има собствена съдба. Понякога тя е сложна и противоречива, понякога е щастлива и безметежна. Една книга може да отмине незабелязана, да получи похвали или да събуди спорове. За „Червей под есенен вятър“ неминуемо ще се говори. И то не само за да се регистрира един литературен факт — излизането на поредното произведение на родната научна фантастика. А като ключов момент в развитието на един автор, за когото доскоро, както е прието, едновременно с доброжелателност и снизходжение, стоеше определението „надежден“. Наистина още с първата си книга „Съдът на поколенията“ (в съавторство), Любомир Николов направи впечатление. Втората му книга „Къртицата“, излязла също в издателство „Отечество“, беше вече сериозна заявка за място сред все още уви! камерният състав от създатели на съвременната българска фантастика. Наред със силните страни на това произведение (напрегнат и интригуваш сюжет, динамика на действието) литературната критика, доколкото тя отбелязва изявите на нашата фантастика, се спря и върху някои негови недостатъци. Упрекваха автора в известно подражателство (но това е обяснимо за все още неукрепналия белетрист), за недостатъчна интелектуална дълбочина. После за почитателите на таланта на Любомир Николов (а че той притежава талант никой не е спорел) настъпи период на напрегнато очакване. Накъде щеше да се развие дарбата на техния предпочитан автор? Дали възмъжаващият му глас щеше да се загуби сред амбициозния хор на дебютиращи и търсещи признание млади като него, а и по-млади творци. Или той ще намери сили да поеме солова, отличаваща се партия и да придаде свой специфичен тембър в съзвучието на фантастичната литература у нас.

И ето че ръкописът на „Червей под есенен вятър“ проговори. И първото, с което направи впечатление, бе, че това е една „изпипана“ книга. В нея Любомир Николов се е справил успешно с проблемите по конструкцията на повестта си, заобиколил е подводните камъни на сложните научни факти и е превел читателя по тясната, едва забележима пътечка, която понякога разделя научно-художественото от чисто художественото слово. Този път изпод перото на младия белетрист се е родила „висококаратна проба“ научна фантастика. Верен на своите силни страни — интересна от общочовешка гледна точка идея, задъхано като в приключенските четива действие —

авторът е прибавил много в художествената защищеноност на своето произведение, задълбочил е философската обусловеност, с която се третира темата. Езикът му е станал по-богат, образен, изпълнен с оригинални сравнения, пластичен и гъвкав, героите му са дадени в развитие, притежават многопланови характеристики. И нещо още по-важно. В „Червей под есенен вятър“ още веднъж се показва, че научните хипотези и факти, колкото и сложни да са те, са украшение за фантастичната литература, когато е намерена подходяща художествена форма да се представят на читателя. Затова не можем да останем безразлични към съдбата на галактическия разузнавач от повестта Грем Троол, едно невероятно творение на техническата мисъл. Кинематографичен герой, одухотворил се след драматична борба в търсene на собственото аз, получил пъlt и кръв в един въображаем свят, създаден от електронни тръби, логически филтри, генератори на случайности и какви ли не чудесии на новия вид визуално изкуство — видеониката, рожба на компютризацията на телевизията. Оттук започва тревогата за отговорността на твореца. Всичко ли е позволено при създаването на техниката и изкуството? Докъде се простира свободната воля, манипулирането на личността, та била тя дори само художествен образ? Възможно ли е развлечението да замени чувствителността на хората? Читателят схваща внушенията на автора като вътрешен бунт на индивида срещу всяческите опити да бъде вкаран в правилата на житетската „игра“. Безсмислените идеи, насилието, изпуснати без контрол, имат обратна сила и могат да поразят своите създатели. Всяко откритие притежава две лица — градивно и разрушително. Кое от тях ще се обърне към нас, зависи от убеждението и подхода. Може би най-голямото достойнство на фантастичната повест на Любомир Николов е, че кара читателя да се замисли за някои основни въпроси на битието. И вътрешно да съчувства на дискретно прокраднатата надежда, че чудото ще стане и гъсеницата ще се превърне в пеперуда.

С „Червей под есенен вятър“ — може би едно от най-интересните и задълбочени произведения в нашата фантастика през последните години — Любомир Николов до голяма степен оправда очакванията за развитие. Сега остава още по-трудното — със същата сериозност, с която третира в книгата си темата за отговорността на твореца да

потвърди, че може да стане един от стожерите на родната научна фантастика.

Асен Милчев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.